

En demokrati kräver inte villkorslös kärlek av sina medborgare

Visst är vi beredda att försvara demokratin, skriver Kristoffer Leandoer. Men frågan är vad det är som ska försvaras?

Kristoffer Leandoer

En demokrati övervakar inte sina medborgare. En demokrati övervakar inte vissa av sina medborgare på vissa platser men inte andra av sina medborgare på andra platser. En demokrati särbehandlar inte delar av sin befolkning.

I en demokrati kontrolleras inte åsikter. En demokrati villkorar inte medborgarskap. En demokrati ger alla sina medborgare lika möjlighet att utbilda sig, lika möjlighet att berika sig, lika möjlighet att uttrycka sig.

En demokrati ber inte offentliganställda att spionera på eller ange dem de anförtrotts i sin vård.

En demokrati ser till att public service har tillräckliga resurser så att alla medborgare nås av viktig samhällsinformation. En demokrati värnar om mångfald i medieutbudet och kulturlivet och säkerställer ekonomiska resurser för att garantera denna mångfald. En demokrati förhandlar inte om sina medborgares yttrandefrihet med andra länder. En demokrati värnar om civilsamhället och kapar inte resurser till ideella föreningar och sammanslutningar på grund av för stunden rådande föreställning om vad som är misshagligt.

I en demokrati säkerställer staten att medborgarna har fri tillgång till böcker, fri tillgång till utbildning, fri tillgång till kultur. En demokratisk stat underlättar möjligheterna för ett rikt kulturliv och ser till att det får kontinuitet: innehållet i detta kulturliv lämnar en demokratisk stat åt medborgarna själva. I en demokrati har staten inga aspekter på vilka böcker som medborgarna bör läsa eller vilken musik som medborgarna bör lyssna på.

En demokrati ska tåla alla åsikter och alla åsiktsyttringar och säkerställa människors möjlighet att yttra dem fritt.

I en demokrati undviker politiker i maktställning att använda laddade begrepp som "terrorism" om företeelser som är i vägen för den politik man själv önskar genomföra. I en demokrati inför man inte terroristlagar. I en demokrati ger inte staten en främmande makts militär permanent tillgång till platser i landet utan att det uppstår en livlig debatt. I en demokrati börjar inte regeringsföreträdare tala om förestående risk för krig utan att genast bli högröstat motsagda. Det offentliga sättet att beskriva verkligheten och våra valmöjligheter inför den är en inte oväsentlig del av verkligheten och våra valmöjligheter inför den: världen påverkas av hur vi pratar om den. Därför tar

jag mig friheten att än en gång citera kyrkofadern Augustinus efter Carl Rudbecks streckare: "Onda tider, svåra tider – det är vad folk talar om; men låt oss leva på ett bra sätt och tiderna kommer att bli goda. Vi är tiden; som vi är, så är tiden. Ni hoppas på det bästa; var det ni hoppas på."

Det bästa sättet att värna demokratin är med andra ord att vara så demokratisk som möjligt.

I en demokrati är givetvis inte medborgarskapet knutet till beredskapen att dö för sitt land. Inte ens till beredskapen att försvara sitt land med vapen i hand. En demokrati är beredd att försvara alla sina medborgares åsikter, inklusive åsikten att det är fel att gripa till våld.

I en demokrati ska man inte behöva vara beredd att dö för sitt land för att få bo kvar i det. En demokrati kräver inte att bli älskad, framför allt inte villkorslöst.

Jag avskyr tanken att någon anser sig ha rätt att kräva av mig att jag ska vara beredd att dö för mitt land. Jag tror inte ens att jag är beredd att dö för min och din rätt att slippa dö för det. Jag vill överhuvudtaget inte företrädas av människor som tar sig rätten att stå och säga vad jag eller någon annan ska vara beredd att dö för.

Det är faktiskt friskare att betrakta ett pass som en resehandling än som ett heligt förbund eller ett mystiskt blodsband som plötsligt ska anses viktigare än det egna livet. Det vilar en mycket unken lukt från det förflutna över åsikten att man ska vara beredd att dö för nationen.